№ 205. Piątek 9. Września 1859. Rok wydania 49.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkami dziennym i tygodniowym, tudzież z Rozmaitościami co środy kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 centów. Z poczta kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 cent. W. A. — Insercya w półkolumnie, drukiem garmont. 7 centów od wiersza. — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

Dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała kancelaryjnego asystenta I. klasy *Wincentego Unczowskiego* kancelaryjnym oficyałem III. klasy.

Lwów, 19. sierpnia 1859.

C. k. rząd krajowy w Opawie uzbierał za pomocą składki w swoim okręgu administracyjnym dla nieszczęśliwych pogorzelców handlowego miasta Brodów znaczna sumę 213 zł. 52 c. waluty austr., i przesłał ja tu do rozdania. C. k. Namiestnictwo przesyłajac rzeczona kwotę na miejsce przeznaczenia. uważa za przyjemny obowiazek podać ten dowód czynnej miłości bliźniego do wiadomości powszechnej.

Lwów, 26. sierpnia 1859.

Ofiary na utworzenie korpusu ochotników w obwodzie *brzeżańskim.*

II. Powiat boberski (ciag dalszy). Złożyli Pani: Karolina Alsner właścicielka dóbr w Wolowem 15 zł., pp.: hrabia Kalinowski właściciel dóbr w Bakowcach 40 zł., Krystyna Grabowska właścicielka dóbr w Sokołówce 5 zł.. Wincenty Winiarski rz. k. proboszcz w Sokołówce 2 zł., Maciej Batog gr. k. proboszcz w Bakowcach 1 zł., Antoni Lipiński właściciel części dóbr Hlebowice świrskie 2 zł., Tomasz Kinzel rz. k. proboszcz w Świrzu 5 zł., Karol Biesiadowski dzierzawca dóbr w Świrzu 5 zł., Józefa Kordani właścicielka dóbr w Kopaniu 4 zł.. Mikołaj Solecki administrator w Siedliskach 2 zł., Ludwik Kozakiewicz ekonom w Wybranówce 1 zł.. Antoni Obuszkiewicz gr. k. proboszcz w Szołomyi 1 zł., Piotr Markiewicz gr. k. proboszcz w Hlebowicach wielkich 1 zł., Grzegorz Sawczyński gr. k. proboszcz w Dźwinogrodzie 1 zł., gr. k. proboszczowie Tomasz Krasicki w Hryniowie 1 zł.. Stefan Torba w Strzałkach 1 zł., Jarymowicz w Olchowcu 1 zł., Turkiewicz w Wybranówce 1 zł.. Jan Rogalski administrator w Wybranówce 2 zł.. Józef Przestrzelski gorzelnik w Hlebowicach wielkich 1 zł., Floryan Zdżarski ekonom w Hlebowicach wielkich 2 zł., Józef Misiński nadleśniczy w Podmanasterzu 2 zł., Ludwik Romański rachmistrz w Starem siole 2 zł., Adam Kramarzewski fabrykant likierów w Starem siole 2 zł., Józef Sokalski fabrykant likierów 2 zł., Jan Jasiński gr. k. proboszcz w Podjarkowie 1 zł., Widrych leśniczy w Suchodole 1 zł., Chaim Zuch z Hlebowic wielkich 2 zł.. Abraham Zuch z Hlebowic wielkich 2 zł., Natan Feldmesser szynkarz z Hlebowic wielkich 2 zł., Tomasz Fischer wójt w Wodnikach 2 zł., Franciszek Romańczuk wójt w Starem siole 1 zł. 5 c.. Jedrzej Zakalik wójt w Dźwinogrodzie 2 zł., Mikołaj Chmieliszyn wójt w Hryniowie 1 zł. 5 c., Wasyli Guła wójt w Kocurowie 1 zł.. Dymitr Bury wieśniak 2 zł. 5 c., Roman Dacko wieśniak 2 zł., Ludwik Vollmer wieśniak 1 zł.. Filip Gutterwill wójt 1 zł.. Olexa Priadywus wieśniak 1 zł., Mykity Zadarecki wieśniak 1 zł., Marcin Szuter wieśniak 2 zł.. Józef Leicht z Rechfeldu 1 zł.. Stefan Guła z Podhorodyszcza 2 zł.. gminy: Podhorodyszcze 6 zł., Dźwinogród 16 zł. 75 c., Bryńce zagórne 4 zł.. Fed Fedorów wójt z Dźwinogrodu 2 zł., Paweł Brezden w Podjarkowie 1 zł. 5 c., gminy: Podjarków 6 zł., Horodysławice 6 zł. 30 c.. Sumer Klein szynkarz 1 zł., Łucko Honiak w Hlebowicach świrskich 1 zł., gminy: Hlebowice świrskie 5 zł., Wodniki 3 zł., Podsosnów 4 zł., Abraham Baum szynkarz w Podsosnowie 1 zł., Fedko Kuziów wójt z Komarowa 1 zł., gminy: Świrz 4 zł., Suchodoł 4 zł., Ucher Stroim szynkarz 1 zł., Iwan Mucha wójt z Siedlisk 1 zł., Kiryło Chamulak wójt z Hlebowic wielkich 1 zł., gminy: Hlebowice wielkie 5 zł.. Podmanasterz 3 zł., Iwan Podworny wójt z Żabokruk 1 zł., gminy: Wybranówka 1 zł. 48 c., Trybuchowce 1 zł., Sarniki 1 zł., Abraham Schauerz z Sokołówki 1 zł., Semko Mikusz wójt z Pietniczan 1 zł., Karol Baszowiecki wójt z Choderkowiec 1 zł. 5 c.

Sprawy krajowe.

(Plan rozprzestrzenienia Wiédnia przyjety. — Ułaskawienie. — Uniformy pulków liniowych niebęda zmienione. — Upomnienie dziennikom. — Negocyacye zuryskie.)

Wiedeń, 6. września. Jego c. k. apostolska Mość raczył najłaskawiej potwierdzić najwyższa uchwała z dnia 1. b. m.: plan na rozszerzenie miasta Wiednia.

Potrzebne rozporzadzenia względem przeprowadzenia tego planu zostaną niezwłocznie wydane, równocześnie nakazano c. k. drukarni rządowej odbić dla publiczności odwzór przyjętego planu. i ogłosić czas. kiedy będzie można dostać ten litografowany odcisk.

— Jego c. k. apostolska Mość raczył najłaskawiej zezwolić następującym politycznym wychodźcom wracać bezkarnie do austryackiego Cesarstwa na własne ich żadanie wniesione w drodze ambasady: Janowi Xanthus i Samuelowi Roth z Węgier, Karolowi Püspöky właściwie Piskowics i Konradowi Hazay z administracyjnego okręgu Serbskiego banatu i Józefowi Edmundowi Brücknerowi z Galicyi.

— *Gazeta wiedeńska* pisze: „Wiadomość podana w dzienniku *Frankfurter Journal* a powtórzona w tutejszym dzienniku *Fremdenblatt*, jakoby miała nastąpić zmiana w uniformach c. k. pułków liniowych, jest całkiem bezzasadna, i możemy zapewnić z dobrą wiedzą, że dotychczasowe białe uniformy, z któremi wiąże się tyle świetnych wspomnień naszej walecznej armii, zatrzymane będą bez żadnej zmiany."

— *Gazeta wiedeńska* pisze: Spostrzeżono to z wielkiem ubolewaniem. że niektóre dzienniki tutejsze umieściły wyjatki z dawniejszej korespondencyi domniemanej jednego z panujących ksiazat włoskich i spokrewnionego z najwyższym domem cesarskim, a to mimo bardzo podejrzanego pochodzenia tych doniesień. Zważywszy rzecz cała i w szczególności osnowę tych listów domniemanych, których widocznym zamiarem jest to, by wzniecić nieporozumienie i niechęci. tedy nie wypadało dziennikom austryackim tego umieszczać. i jesteśmy tego przekonania, że władze na przyszłość osądziłyby ostrzej taką nieoględność w tej mierze.

— Dzienniki zagraniczne (między innemi i *Indépendance Belge* z 2. b. m.) rozgłosiły niepokojace wieści o negocyacyach w Zuryku. Sądzą nawet. że może przyjść na nowo do wojny, i popierają zdanie swe obecnością we Włoszech francuskiego korpusu armii.

Sprawy traktowane teraz w Zuryku sa tak mnogie i ważne, że do ich załatwienia potrzeba koniecznie czasu dłuższego, i nie dziw też, że publiczność życzy sobie spiesznego kwestyi tych rozwiązania. Lecz ztad nie wynika jeszcze bynajmniej. że to, na co się obydwa Cesarze zgodzili we Villafranca w zarysach ogólnych, nie da się załatwić także i między pełnomocnikami dawniejszych mocarstw wojujących.

Obecność wojsk francuskich we Włoszech nietylko, że niewzbudza żadnej obawy, lecz nadto jest rękojmią utrzymania porządku w odnoszących się krajach.

Wiedeńska gazeta oświadcza przeto wkońcu, że wieści rzeczone sa całkiem bezzasadne.

Hiszpania.

(Przedaż dóbr narodowych. — Bliskie otwarcie Kortezów. — Wyprawa na Centę.)

Madryt, 16. sierpnia. Uważają, że sprzedaż dóbr narodowych w ogóle daleko większą przynosi sumę. niż się po detaksacyi tych dóbr spodziewano; na dowód ogłoszono temi dniami wykaz takich przedaży w prowincyi Walencya z pierwszego półrocza 1859. Według tego 460 posiadłości oszacowanych po $7^1/_2$ mil. realów, sprzedano prawie pro $11^1/_2$ milionów; 95 posiadłości szkolnych, oszacowanych niespełna po 2 miliony, sprzedano prawie po 3 miliony; 73 posiadłości gminnych, oszacowanych mniej niż po 1 milionie, sprzedano po $1^1/_2$ miliona; nakoniec za 8 posiadłości kleru, oszacowanych niespełna po 400.000 realów, zapłacono więcej niż po pół miliona. To wynosi razem więcej niż 6 milionów nad cenę szacunkową.

— 27. sierpnia. (T. H.) Kortezy zgromadzą się z początkiem października. by się naradzić nad budżetem, niektóremi ustawami administracyi i prasy. — Nie mówią o niczem, jak o wyprawie na

Ceute. Prócz licznego korpusu piechoty liniowej wyprawi rząd do Ceuty 4 bataliony strzelców pieszych, 1 pułk kawaleryi (strzelców) i 1 bateryę artyleryi z gwintowanemi działami. Korpus expedycyjny, liczący 12 do 14.000 ludzi oddany będzie pod rozkazy jenerała Echagne.

Anglia.

(W. Ks. Konstanty. – Wiadomości bieżące. — Rewolucyjne zabiegi we Włoszech.)

Londyn, 3. września. Wiel. Książe Konstanty bawi znowu od dwóch dni w Londynie.

— Z dniem 1. b. m. rozpoczęło się w Anglii polowanie na kuropatwy, w czem w ogóle wszyscy biorą udział, jeżli ich nie wstrzymują sprawy albo słabość. Polityka zasklepiła się w dziennikach, a publicznie obumarło życie polityczne.

— Odnośnie do liberalistów, którzy radzi są teraźniejszym wypadkom we Włoszech środkowych, przypomina *Morning Herald*, że sprzyjali wielce Cesarzowi Napoleonowi, kiedy z armią swoją stanął na ziemi włoskiej, lecz poźniej bardzo się zniechęcili, „gdy groźbą przywódźców rewolucyjnych zmuszony był do zawarcia pokoju." Teraz zamierzają sprawić zaburzenie we Włoszech, by tym sposobem zmusić go do niedotrzymania zobowiązań swoich. Włochy środkowe — pisze dalej *Morning Herald* — są pod wpływem wysłańców sardyńskich, a liberaliści nasi nie widzą w tem nic złego. Dźwignią wyborów we Florencyi było przekupstwo i postrach. Włochy środkowe mają przyjść tylko pod inne panowanie, a mianowicie sardyńskie. Nie przebierają w środkach, by tylko sprawie ich sprzyjały, a co zwą liberalnością, to po prostu nazywa się rewolucyą.

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Wiadomości z Neapolu. — Monitor floty rokuje pokój. — Mowa ministra finansów przy otwarciu Stanów generalnych w Dordogne. — Petycye za administracyą księcia Napoleona.)

Paryż, 3. września. Cesarz zjedzie z początkiem października do Cherbourga dla zwiedzenia tamtejszych fortyfikacyi. Do tego czasu mają przybyć na swoje stanowisko wszyscy marszałkowie, którym poruczono naczelne komendy.

— Dziś odjechał sekretarz ministerstwa spraw zagranicznych do St. Sauveur z depeszami, które p. Bourqueney nadesłał właśnie z Zuryku.

— Na mocy dekretu z 27. sierpnia zbiorą się okręgowe rady Francyi z dniem 19. września na 5 dni.

— *Pays* pisze: Dekretem króla Ferdynanda II. w Neapolu przyzwolono każdemu żołnierzowi szwajcarskiemu przy wystąpieniu ze służby 50 dukatów wynagrodzenia. Rząd mógł odmówić żołnierzom szwajcarskim tę łaskę, a to z powodu ich niekarności. Mimo to jednak kazał im król Franciszek II. kwotę rzeczoną wypłacić. Ta wspaniałomyślność sprawiła najlepsze na żołnierzach wrażenie, wznosili wiwaty na cześć króla, a przed odpłynięciem zakupili wszystkie wizerunki Ferdynanda II. i Franciszka II. chcąc tem okazać wdzięczność swoją i zachować dawniejszych swych naczelników wojskowych w pamięci.

— Monitor floty rokuje pomyślnie o utrzymaniu pokoju odwołując się na to, że rozporządzeniem Królowej angielskiej wyznaczono komisyę do rozpoznania stanu obronnego Anglii. Ztąd okaże się zapewne gotowość Anglii do odporu każdej zaczepki tak na morzu, jak i na lądzie, a po ogłoszeniu szczegółów odnoszących się w tej mierze, ustać powinny także i wszelkie obawy.

— Mości panowie — dodał minister w końcu — w ciągu ośmiu lat pokoju na zewnątrz, wzniósł Cesarz pomyślność i moralną przewagę Francyi, jak nigdy potąd, a ostatniemi czasy widok bardziej się jeszcze rozprzestrzenił. Okrył armię nasze nową sławą i dowiódł, że w wojnie równie jest wielkim jak był w pokoju, równie panem siebie, jak pogromcą nieprzyjaciela potężnym. Lecz nie sądźcie, by miał na myśli, po tylu pamiętnych dziełach już tylko spożywać swobody pokoju; jego niezmękana troskliwość o dobro kraju, jego dusza wielka pracuje nad tem, by chwile pokoju obrócić na pożytek dobra powszechnego, i przygotować zwycięztwa nowego rodzaju na polu spraw obywatelskich. Niespracowany, gdzie o kraj chodzi, już rozpoczął dochodzić tego, co najbardziej w kraju dolega, i powziął takie reformy, które ułatwiają skład naszej nieco zawikłanej administracyi, wymienił budowy, na jakie stać może bogaty zasób państwa, dodał zachęty i podniety w handlu i w industryi, zgoła wolą jest jego, by najmniejszy żywioł kraju bezowocnym nie pozostawał.

— W Algierze przygotowują petycyę do Cesarza, by księciu Napoleonowi poruczono znowu administracyę kolonii. Według dalszych doniesień przytacza petycya cały szereg ulepszeń, jakie książę w ciągu krótkiej administacyi swojej zaprowadził, wystawia stan rzeczy w kolonii w świetle bardzo smutnem, i upatruje jedyny ratunek tylko w nowej administracyi księcia w Algieryi.

Holandya.

(Porty wolne w koloniach.)

Wyszło rozporządzenie, które wymienia porty otwarte w koloniach dla handlu powszechnego; te są: Cherribon, Pasoervean i i Tylatyap, u Jawy, Natal i Priman, leżące na zachodniem wybrzeżu wyspy Sumatry i port Sampit u wyspy Borneo. Cło od wełnianych i bawełnianych wyrobów z certyfikatami udowadniającemi pochodzenie holenderskie zostanie zmniejszone.

Włochy.

(Protestacya mieszkańców toskańskich.)

Dzienniki francuskie *Gazette di Midi*, *Gaz. de Lyon* i *Ami de la Religion* ogłosiły następującą protestacyę mieszkańców toskańskich rozszerzoną już po kraju i opatrzoną licznemi podpisami: „W obec Boga i ludzi!

Ze względu na to, że stronnictwo rozszerzające z Turynu działalność swoją po całym kraju toskańskim, sprzysięgało się już od lat dziesięciu ciągle i usilnie przeciw udzielnemu zwierzchnictwu i prawom Leopolda II.;

że sprzysiężonym używającym wszelkich fortelów, i popierającym zabiegi swe nawet środkami pieniężnemi, powiodło się zwichnąć i obałamucić opinię publiczną, i armię skłonić do przeniewierstwa;

że ten rozszerzony i zupełnie zorganizowany spisek, który w całym kraju pozaprowadzał komitety główne i poboczne, zarządzał znacznemi funduszami i prasą tajną, wynikłości zabiegów swych objawił w nieszczęsnym dniu 27. kwietnia, kiedy uświęconym prawom zwierzchnictwa udzielnego zadano gwałt w osobie księcia, gdyż z jego szkodą nadwerężono tę wolność, która jest nie spożytą własnością każdego obywatela, jak niemniej i to uczucie honoru, za które każdy człowiek prawy chętnie życie swe poświęca;

że książę po doznanej przemocy widział się być zmuszony opuścić ziemię toskańską z całą swą familią i kraj pozostawić w ręku sprzysiężonych;

ze względu, że pogłoski rozsiane przez rewolucyjne dzienniki stronnicze względem domniemanego zamiaru bombardowania miasta stołecznego nietylko są całkiem zmyślone, lecz nadto i niepodobne do uwierzenia, i uważane być powinny za podstępne oszczerstwa, by Leopolda II. i synów jego podać w nienawiść u ludu;

że w sercach mieszkańców spokojnych, z dobrej drogi nie sprowadzonych i przez sprzysiężonych nie przekupionych tkwi ciągle pamięć domu lotaryńskiego, a mianowicie pamięć Leopolda I. dzielnego Ferdynanda II., tudzież dobrotliwego i łagodnego Leopolda II., który miał tylko dobro powszechne na względzie, i całe swe życie poświęcił ulepszeniom moralnym i materyalnym swej Toskanii ukochanej, tak, że ta piękna część krainy włoskiej zawdzięcza dostojnemu domowi lotaryńskiemu swój byt dobry i postęp;

z uwagi, że byłoby niegodziwem kłamstwem utrzymywać, jakoby rozsądna część ludności nienawidziła Leopolda II. i jego familię, zwłaszcza że stronnictwo to okazałoby się być większością gdyby tylko mogło zdanie swe objawić swobodnie, i wyświecić ludowi złudzenie i podstępy, których stał się ofiarą;

że tak z moralnego, jak religijnego i ekonomicznego stanowiska jest w każdym względzie szkodliwe i zgubne skojarzenie się z Sardynią, do którego Toskanię chcą zniewolić;

ze względu, że szlachetny zamiar J. M. Cesarza Francuzów, by narodowość włoską utwierdzić za pomocą jedynie tylko możliwego i praktycznego środka, to jest za pomocą federacyi, któraby rozmaite państwa włoskie skojarzyła, natrafiłby na widoczną trudność z powodu połączenia Toskanii z Sardynią, któraby tym sposobem urosła w niestosownie potężne królestwo w obec swych współeczników konfederacyi, i tak z powodu swego położenia geograficznego, jak i groźnych swych chęci najezdniczych byłaby niebezpieczeństwem dla wszystkich innych państw włoskich;

ze względu, że ani tych, ani wielu innych niemniej ważnych pobudek do przeszkodzenia wymuszonemu poddaniu się Sardynii i do oparcia się przeciw wyrzeczonemu uchyleniu dynastyi lotaryńskiej niepodobna publicznie objawić, ani nawet w gronie własnej familii z niemi się wynurzyć bez narażenia się na niebezpieczeństwo uwięzienia lub wydalenia z kraju, a co gorsza nad to — wystawienia się na zaciekłość rozpojonych tłumów najemnych;

ze względu, że rząd toskański zostający teraz w ręku przywłaszczycieli, przywódźców sprzysiężenia, którzy przybrali sobie w pomoc swych stronników, wpływa wszelkiemi środkami na przyszłe wybory deputowanych do tego zgromadzenia, o którem rozgłoszono, że ma być wyrazem prawnych życzeń kraju, lecz które będzie właściwie tylko narzędziem usłużnym, by pozornie po formie prawa to potwierdzić, co fakcya rewolucyjna oddawna już przygotowała, to jest połączenie Toskanii z Sardynią;

ze względu, że uczciwa i umiarkowana część mieszkańców nie ma wolności prasy, gdy tymczasem stronnictwo rewolucyjne ją zupełną i niczem niepowściągnioną, że tym sposobem nadwerężono prawo zasadnicze systemu reprezentacyjnego, a wybory naprzód już unieważniono; że jest rzeczą niesłuszną, by szanowna i pracowita ludność wiejska wynosząca trzy czwarte części ludności W. Księstwa pozbawiona być miała praw wyboru, jakie we Francyi podczas wyboru Cesarza Napoleona każdemu Francuzowi przyznano, i że z tego powodu niepodobna utrzymywać, jakoby przyszłe zgromadzenie wyborcze miało Toskanię prawnie reprezentować;

z tych i z innych powodów, które mieszkańcom włoskim i całemu światu będą swego czasu dokładniej wyłożone,

protestują podpisani mieszkańce toskańscy uroczyście przeciw każdej uchwale, któraby rościć sobie miała prawo do usunięcia Leopolda II. i jego dynastyi z tronu, i któraby ośmieliła się ogłaszać skojarzenie W. Księstwa z królestwem sardyńskiem, gdyż uchwała taka nie może być żadną miarą wyrazem wolnego i swobodnego głosowania ludu toskańskiego. Przeciw tej ułudnej i przy-

gotowywanej już uchwale protestują niniejszem w obec Boga, w obec J. M. Cesarza Francuzów, w obec książąt włoskich i ludów, tudzież w obec każdej potęgi świata, nie mogąc zreszta ogłosić dokumentu niniejszego w Toskanii, gdyż kraj ten popadłszy w moc stronnictwa, które wzięło przewagę, pozbawiony jest wszelkiej wolności i znajduje się w stanie oblężenia." (Podpisy.)

Niemce.

(Cholera.)

Prócz Rostoku, Hamburga i Altony ogłoszono teraz także Glückstadt, Gdańsk i Antwerpię za miasta zarażone cholerą.

Rosya.

(Poseł perski. — Reformy w marynarce dokonane.)

Petersburg, 29. sierpnia. Nowy perski poseł przy tutejszym dworze Sartip Kassim-Khan był dnia 21go b. m. na osobnej audyencyi u Cesarza, i wręczył swoje listy wierzytelne.

B. H. podaje następujące szczegóły reform, które wielki admirał wielki książę Konstanty przeprowadził w marynarce: Zamiast dawniejszych, na fińskich zatokach wyprawianych ćwiczeń wysyłać będą co roku znaczną liczbę rosyjskich okrętów dla ćwiczenia w morskiej służbie na morze śródziemne i Ocean spokojny. Piszą służbę tyle znienawidzoną u żołnierzy okrętowych, zniesiono zupełnie. Majtki zimować będą tylko w Kronsztadzie; płace oficerom znacznie podwyższono, a przy wyprawach za granicę pobierać będą jeszcze dodatek. Ministeryum marynarki rozdziela ubogim rodzicom co roku 100.000 rubli srebrnych tytułem na nauki dla dzieci; prócz tego umieścił wielki książę 600 dzieci oficerów marynarki w rozmaitych naukowych zakładach koronnych; rada admiralicyi rozdziela co miesiąc 5000 rubli srebrnych między niezamożnych oficerów marynarki. Admirałowie zostawać będą radcami państwa, a admirał Putiatyn otrzymał godność i tytuł hrabiego. Do marynarki rekrutują w prowincyach wybrzeżnych; po rozwiązaniu czarnomorskiej floty rozpuszczono 16.000 majtków; dzisiejszy uniform okrętowych żołnierzy zniesiono a zaprowadzono odzież właściwą żeglarzowi; żywność jest lepsza i obfitsza; słabości i śmierci zmniejszyły się znacznie: 5000 poddanych, których od czasu Piotra I. przeznaczono dla marynarki, otrzymało wolność; 13.000 kantonistów czyli dzieci majtków uwolniono z zakładów kantonistów i zwrócono rodzicom; kasa emerytalna zapewnia okrętowym żołnierzom pensyę po upływie wyznaczonych lat służby: tym, którzy w Sebastopolu potracili majątki, wypłacono kwotę 1,500.000 rubli srebrnych, a więcej niż 250.000 rubli sr. rozdano między rannych żołnierzy okrętowych.

Księstwa Naddunajskie.

(Proces spiskowych.)

Z Serbii 25. sierpnia. Do *A. Z.* piszą z Belgradu: Gdy Nenadowicz, młodszy brat exksięcia Karageorgewicza, były prezydent kasacyjnego rządu, a w procesie o zamach na życie księcia najwięcej skompromitowany, został uwolniony dnia 20go b. m., wypuszczono teraz także i wszystkich innych w śledztwie znajdujących się więźniów.

Turcya.

(Doniesienia z Konstantynopolu.)

Konstantynopol, 27. sierpnia. Wielkie musztry wojskowe z ogniem, które jeszcze w sierpniu miały się odbyć na obszernej dolinie Wely Effendi, odłożono dla upałów do września, i weźmie w nich udział 25.000 żołnierza. Mieszana turecko-europejska komisya dla uregulowania finansów tureckich odbywa ciągle swe posiedzenia w apartamentach dawnego pałacu sułtańskiego. Eskadra ewolucyjna pod rozkazami kontr-admirała Mechmeta Baszy trzyma się blisko wysp aryackich, i składa się z trzech okrętów liniowych, z jednej fregaty, jednej korwety i kilku brygów. Upewniają, że trudności zachodzące co do Bośnii dadzą się uchylić; rząd cesarski zgadza się podobno na zniesienie systemu wydzierżawienia podatków, a miasto dziesięciny chce ustanowić pewną stałą opłatę podatkową według przeciętnego wypadku żniw kilkuletnich. Oprócz tego odtrącona być ma przy obliczeniu podatków bardzo znaczna suma na wynagrodzenie strat poniesionych przez mieszkańców ostatniemi czasy, a oprócz tego rozpoczną organizacyę podatków niestałych. Od czasu stanowczej przewagi Rosyi na Kaukazie zaczynają Czerkiesi tłumnie kraj swój rodzinny opuszczać, przenosząc się do Turcyi. W samym Konstantynopolu liczą takich wychodźców do 2000, których bez żadnego wyjątku gościnnie przyjęto, i po rozmaitych kanatach umieszczono.

Azya.

(Doniesienia z Indyi.)

Bombaj, 5. sierpnia. Około 6000 Europejczyków, którzy zostawali w służbie dawniejszej kompanii indyjskiej, podało się do dymisyi na mocy dekretu jeneralnego gubernatora, który im pozwala do Anglii powrócić. Pojedyncze pułki zostały przeto zupełnie ogołocone, jak np. stojący w Allahabadzie czwarty pułk europejski, z którego prawie 700 ludzi odeszło. Stosunkowo jeszcze większa liczba żołnierzy wystąpiła z artyleryi, nawet niektórzy co służyli już po 10 i 12 lat, i co dawno wysłużyli czas przepisany do pensyi. Na zapełnienie niebezpiecznej próżni w artyleryi zmuszony był naczelny wódz wezwać ochotników, ażeby do korpusu się zaciągali. Jak się zdaje, liczył lord Canning przy wydaniu swego dekretu na to, że stosunkowo małą tylko liczba zechce korzystać z pozwolenia do powrotu, i że ogólne koszta na zapełnienie próżni wyniosą około 100.000 funt. szter., podczas gdy wydatek teraz najmniej się w sześciornasób powiększył. — O rokoszanach poza granicą Audy nie słychać nic, jak tylko, że im mocno dokuczają choroby, w błotnistej okolicy Terdi. Wspomniany często Bala Rao umarł, jak donosi *Chronicle Lahore*, a nawet osławiony Nena Sahib ma być niebezpiecznie chory. — Prawodawczej radzie Indyów wschodnich przedłożono teraz wniosek do ustawy względem zmienienia stałych podatków tudzież nowy bil o stemplu, i sądzą, że te rozporządzenia wkrótce wejdą w moc obowiązującą. Stosownie do proklamacyi jeneralnego gubernatora obchodzono 28. czerwca przywrócenie pokoju powszechnem nabożeństwem kościelnem, w którem brali udział także Parsowie, Żydzi i Indyanie w swych świątyniach i pagodach; tylko Mohamedanie mieli się wyłączyć. Z powodu uroczystości pokoju wypuszczono na wolność nietylko exkróla Audy, lecz także innych więźniów politycznych, trzymanych przez czas powstania w twierdzy Williama w Kalkucie.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wenecya, 5. września. Wczoraj wydobyli szczęśliwie robotnicy cesarskiego arsenału jeden z zatopionych paropływów Lloyda „Roma." Tułów okrętu i maszyny są nienaruszone.

Turyn, 4. września. Król przyjmował wczoraj deputacyę toskańską i odpowiedział jej prawie temi słowy: Tylko przyszłe układy względem uregulowania spraw włoskich mogłyby ziścić wotum narodowego zgromadzenia Toskanii. Stosownie do jego życzenia będzie Król, wzmocniony prawem, jakie nadaje mu to wotum, popierać sprawę Toskanii u mocarstw, w których zgromadzenie pokłada swoją nadzieję, a osobliwie u Cesarza Francuzów, który tak wiele uczynił dla dobra Włoch. Król spodziewa się, że Europa nie odmówi Toskanii tego, co przy mniej pomyślnych stosunkach zrobiła dla Grecyi, Belgii i księstw Naddunajskich. Wkońcu pochwalał Król umiarkowanie i jedność Toskanii.

Parma, 3. września. Za przyłączeniem Parmy do Piemontu oświadczyło się 63.303 głosów, przeciw temu tylko 606 głosów.

Bononia, 3. września. Co do wniosku, że ludność Romagnii niechce zostawać dłużej pod rządem papieskim, oświadczyło zgromadzenie rewolucyjne, że weźmie go pod rozwagę.

Palermo, 29. sierpnia. Na wyspie Sycylii panuje zupełny spokój i porządek.

Kopenhaga, 5. września. *Faedrelandet* donosi: Austrya i Prusy oznajmiły rządowi duńskiemu, że sprawę holsztyńską wziął już pod obradę wydział sejmu związkowego.

Kadyx, 31. sierpnia. Próba jazdy koleją żelazną z Kadyxu do Sewili powiodła się, a trwała 4 godzin. — Jak wiadomo, postanowił rząd hiszpański powetować złośliwy napad Maurów na miasto Ceutę, i przygotowuje się już expedycya z 8- do 10.000 ludzi. Miasteczko Galatę mają Hiszpani obsadzić i obwarować dla obrony hiszpańskiego terytoryum.

Korfu, 28. sierpnia. Parlament joński odroczono od 10go września do 10. grudnia.

Wiadomości handlowe.

(Targ Ołomuniecki na woły.)

Ołomuniec, 31. sierpnia. Na dzisiejszym targu było 173 wołów z Galicyi, a z tych 19 sztuk niesprzedano. W stosunku do upłynionego tygodnia spadły ceny. Cetnar mięsa płacono po 19 zł. 53 c. a. w. Za najlepszą parę wołów wagi 880 ℔ mięsa i 100 ℔ łoju płacono 220 zł.; za najpośledniejszą wagi 880 ℔ mięsa i 40 ℔ łoju 104 zł. Z 105 przedaży wypadła przeciętna cena za 676 ℔ mięsa i 70 ℔ łoju 154 zł. 10 c. a. w.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 7. września.

Hotel rosyjski: PP. Dunin Jan, z Głęboki. — Cieleckí Włodz., z Byczkowiec. — Rubczyński Alfr., z Stanina. — Hr. Golejewski Kor., z Krzywiec. — Czerwiński Jul., z Glińska. — Komarnicki Bol., z Sasowa. — Jaworski Apol., z Ordowa.

Hotel europejski: Orłowski Ant., z Wołynia.

Dnia 8. września.

Hotel rosyjski: Mendzyński Daniel i Bobr Teodor, z Wołynia. — Szeleny, c. k. major, ze Stryja. — Wiktor Jan, z Zarszyna. — Mniszek Zygmunt, z Krakowa. — Łodyński Stan., z Miłatyna.

Hotel Langa: Hetzel Józ., c. k. kap., z Derewacza.

Hotel angielski: Torosiewicz Franc., z Hołhocza.

Hotel Kuhna: Spędowski Franc., kanonik, ze Stanisławowa.

Pod tygrysą: Hild Ludw., c. k. podpor., z Koszyc.

Zajazd podolski: Szczurowski Jan, z Dryszczowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 7. września.

Hr. Golejewski Adam, do Hryniowiec. — Żukowski Kar., do Stanisławowa. — Poźniak Wilh., do Nowegołańca. — Truskolawski Fr., do Matkowiec.

Dnia 8. września.

Skrzetuski Kaz., do Hoszowa. — Olonkowski Tad., do Mostek. — Marin Gust., do Kalinesztie. — Osmulski Włod., do Gury. — Orłowski Antoni, na Wołyń. — Hohendorf Kalixt, do Szutreminiec. — Hohendorf Eust., do Bara. — Hr. Dunin Borkowski Alex., do Winniczek.

Cyrk Will. Carré.

Dziś wielkie przedstawienie.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 6. września.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru		Stan atmosfery
7. god. zrana	325 17	+ 11 2°	86 2	zachodni	sł.	pochmurno
2. god. po poł.	325.05	+ 19 8°	53 7	"	"	"
10 god. wiecz.	325.87	+ 13 6°	89 6	"	"	deszcz

Ilość deszczu 2‴.80.

Kurs lwowski.

Dnia 7 września.

		gotówką zł.	gotówką c.	towarem zł.	towarem c.
Dukat holenderski	wal. austr.	5	49	5	54
Dukat cesarski	" "	5	56	5	61
Półimperyał zł. rosyjski	" "	9	49	9	59
Rubel srebrny rosyjski	" "	1	82	1	85
Talar pruski	" "	1	76	1	80
Polski kurant i pięciozłotówka	" "	—	—	—	—
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	81	—	81	88
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	73	40	74	15
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	78	35	79	23

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 7. września.

	zł.	cent.
Instytut kupił prócz kuponów 100 po . . . . . . wal. austr.	81	50
" przedał " " 100 po	—	—
" dawał " " 100	—	—
" żądał " " 100	82	—
Wartość kupona od 100 złr.	—	77

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 7. września

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. —.—. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 79 60 Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —. Metaliki po 5% za 100 zł. 75.20; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł —.—; po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 1% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losow.: z r. 1834 za 100 zł. —.—; z r. 1839 za 100 zł. —.—; z roku 1854 za 100 zł. —.—. — Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po 4½% za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —.—; po 2½% za 100 zł. —.—; po 2¼% za 100 zł. —.—; po 2% za 100 zł. —.—; po 1¾% za 100 zł. —.—. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł —.—; po 4½ za 100 zł. —.—; po 4% za 100 zł. —.—. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Wegier —.—; Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii —.—; Galicyi —.—; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych —.—; z klauzulą losowania w roku 1869 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcye. Banku narodowego sztuka —.—; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 214 80; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego —.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. —; towarzystwa kolei żelaznej państwa —.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50% wpłaty —.—; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —.—; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —.—; lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr —.—.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesiecy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.—

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka —.—; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —.—. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 101.25. Berlin za 100 talarów —.—. Wrocław za 100 talar. —.—. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty —.—. Genua za 100 lirów piemonckich —.—. Hamburg za 100 marko banko —.—. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 118 50. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. —.—. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. —.—. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. —.—. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.—.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich —.—. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 5 62, dukaty ces. pełnej wagi —.—, korony —.—, półkorony —.—.

Kurs giełdy wiedeńskiej.

Dnia 6. września.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	69.75	70 —
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	79 20	79 30
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 "	—.—	— —
Metaliki po 5% za 100 zł.	74.75	75 —
dtto. " 4½% za 100 zł.	65 75	65.95
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	295.—	300.—
" 1839 " 100 "	118.—	118 50
" 1854 " 100 "	109.50	109 75
Renty Como po 42 lir. austr.	15.50	16.—

B. Krajów koronnych		pien.	towar.
Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.	Niższej Austryi	93.50	94.50
	Wegier	72.75	73 50
	Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	71.50	72.—
	Galicyi	73 —	74.—
	Bukowiny	71.—	71.50
	Siedmiogrodu	71.50	72.—
	innych krajów koronnych	84.—	94.—
	Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	900.—	902.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	215.30	215.50
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	552.—	5?4.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1825 —	1830
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	260.	260 50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	175.—	175 50
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	140 75	141.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.—
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	120.50	121.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	—.—	—.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	467.—	469.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 " "	262.—	264.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98 50	99 —
	10 " " 5% " 100 "	94.50	94 75
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	88.—	89.—
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99 75	100 —
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	84 25	84 50

Losy.

	pien.	towar
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	96.25	96 50
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	102.75	103.—
Esterhazego 40 zł. m. k.	80.—	82.—
Salma 40 " "	40.—	40.50
Palfiego 40 " "	37.75	38.25
Clarego 40 " "	37.50	38
St. Genois 40 " "	36.—	36.50
Windischgrätza 20 " "	24 75	25.25
Waldsteina 20 " "	26.50	27.—
Keglevicha 10 " "	14 50	15.—

Na 3 miesiące.

	pien.	towar
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	100.—	101.25
Frankfurt n. M., za 100 zł. połudn.-niemieckiej waluty	101.—	101 60
Hamburg za 100 marko banko 2½%	89.—	89 25
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	118 25	118 25
Paryż, za 100 franków 3%	47. -	47 20

Kurs złota.

	pien.		towar.	
Dukaty ces. mennicze	5 zł.	60 cen.	5 zł.	62 cen.
Korona	16 "	15 "	16 "	18 "
Napoleondor	9 "	44 "	9 "	46 "
Rosyjski imperyał	9 "	63 "	9 "	65 "

KRONIKA.

Ciągniecie losów dla wsparcia dwóch osierociałych dziewcząt obwodu stanisławowskiego z fundacyi zaszczyconej imieniem Arcyksiężniczki Gizeli przedsiębrano w tym roku w dniu urodzin Jej Cesarzew. Mości z kolei w urzędach powiatowych w Buczaczu i w Tłumaczu. Przypadające na ten rok wsparcie w kwocie 50 zł. w. a. wyciągnęły losem sieroty: w Buczaczu Ahafia Prokopow rodem z Sokołowa a w Tłumaczu Klara Skawińska rodem z Horyhlad.

(Nieszczęsny wypadek.) W Kozowej, w obwodzie brzeżańskim wydarzył się 21. z. m. następujący wypadek: Trzyletnie dziecię tamtejszego mieszczanina Kuby Z., zostawione samo w izbie, dopadło siarników i bawiąc się niemi podpaliło paździerze konopne; od płomieni zajęła się sukienka dziecięcia, i nim nadbiegła matka ze stajni, już dziecię było tak mocno poparzone, że w kilka godzin potem skonało.

(„Wiener Kurs und Börsenbuch"), dziełko pożyteczne szczególnie dla spekulantów i innych właścicieli papierów mających wartość pieniężna, wyszło teraz w wiedeńskiej księgarni Wallishaussera, a napisał je p. Karol Porges, urzędnik c. k zakładu kredytowego dla handlu i rzemiosł. W dziełku tem zawiera się to wszystko cokolwiek tylko odnosi się do spraw giełdy wiedeńskiej, a mianowicie do obligacyi skarbowych i prywatnych, do monet i waluty i t. p., i służy do ułatwienia kupna i przedaży obligacyi skarbowych, akcyi, wexlów i t. d. Wyjaśnia stosunki nowej monety, publicznego długu, rozmaitych papierów prywatnych do obliczenia monet, wexlów, procentów i przypadłości eskontowych, zawiera tabele wszystkich teraz w obiegu będących monet złotych i srebrnych, tabelę procentową, kalendarz kuponów i wszystkich papierów austryackich. W końcu dołączono także i porządek, jakiego w tej mierze trzymać się należy.

(Perły czeskie.) Jak wiadomo, znajdują się w rzece Wotawie liczne perły, a w okolicy Horazdowic poławiają najpiękniejsze i najkosztowniejsze. Lecz nawet i w samych Horazdowicach znachodzą się perły tylko wzdłuż niewielkiej przestrzeni należącej do księcia Kińskiego. Połów odbywa się co cztery lub pięć lat, a tego roku poławiano je dnia 26. i 27. sierpnia z wielką korzyścią. W 24.540 muszlach znaleziono bowiem 706 pereł, między temi kilkanaście czerwonych i na pół białawych, a 76 całkiem białych i czystych w ogólnej wartości przynajmniej 1000 zł.

(Na otyłość.) Z najnowszego przeglądu umiejętnego w Paryżu przytacza „Independente Belge", że p. Duchesne-Duparc odkrył przypadkowo, że „Fucus vesicularius" jest bardzo skutecznym środkiem przeciw otyłości, gdy zbyt otyłe osoby chudną bez doznania żadnej przykrości, a częstokroć nawet bardzo prędko. Wynalezca ogłosił o tem memoryał z podaniem bliższych szczegółów.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.*

Z c. k. galic. drukarni rządowej.